

TEHETSÉGAZONOSÍTÁS – TEÉRTED!

Tehetségpontként fontos feladatkörünk a tehetségazonosítás, a kiváló képességek korai megnyilvánulásainak felismerése.

A tehetségazonosítás hármas szabálya alapján végezzük feltáró munkánkat:

1. A gyerekek képességeinek megállapítása folyamat, amely akár évekig is eltarthat.
2. A gyerekek képességeiről kialakítandó megbízható ítélethez több különböző forrás felhasználásával kell információt gyűjteni.
3. A nem-intellektuális faktorok is lényegesek a tehetség azonosításában.

Martinson-féle hármas szabály

Az azonosítás tehetséggondozó munkánk egyik legkritikusabb eleme, ezért a következő módszereket komplexen használjuk: - szülői, tanári és önjellemzések, iskolapszichológusi vélemény, kérdőívek, tesztek, felmérések, beszélgetések.

A tehetségszűrő megfigyelési szempontsorunk kidolgozásánál figyelembe vesszük:

- ✓ A Czeizel-féle $4 \times 2 + 1$ faktoros talentummodell mind a négy összetevőjét.
- ✓ A nehezen felismerhető, szunnyadó tehetségeket is kutatjuk.
- ✓ Az alulteljesítő tehetségeket is keressük (képesség és a teljesítmény szétválasztása).
- ✓ A megbízható azonosítás érdekében széleskörű információszerzésre törekszünk.
- ✓ A pszichológiai vizsgálati módszerek, tesztek önmagukban nem tévedhetetlenek.
- ✓ A pedagógus és a gyerek folyamatos együttes tevékenysége a legjobb támpont.

Tehetségazonosításunk, diagnosztikánk folyamata:

Szakemberek bevonásával az alábbi vizsgálati anyagokkal, módszerekkel tárjuk fel a tehetségigéreteket:

- Beszélgetés, kapcsolatteremtés, szociális kompetenciák megfigyelése
- Tapasztalatgyűjtés, megfigyelés tanórákon és tehetséggondozó szakköreinkben
- Szülői kérdőívek
- Nevelői kérdőívek
- Tulajdonságlisták a tehetségek feltárására
- Tanulási motivációs kérdőívek
- Az egyes tantárgyakban megmutatkozó képességterületek
- Önismereti tesztek
- Elsajátítási motivációs tesztek
- Tantárgyi- és tanulási képességeket vizsgáló feladatlapok
- Kreativitástesztek

A tehetségdefiníció egyik eleme a kreativitás. A kreativitásnak, mint alkotó gondolkodásmódnak három jellemzője van:

- divergens gondolkodás: szerteágazó gondolkodás, sokféle összefüggést keres
- konvergens gondolkodás: nem kapcsolható szorosan össze (mechanikus gondolkodás)
- kíváncsiság (rendkívüli megfigyelőképesség): jó emlékezet, kitartás a probléma megoldásához

A kreativitás főbb tényezői:

1. fluencia: a gondolkodás könnyedsége, a cselekvés és a gondolkodás közötti gyors kapcsolat
2. flexibilitás: a gondolkodási műveletek célszerű és könnyed átkapcsolása
3. originalitás: eredetiség, újszerű a gondolat, szokatlan megoldások létrehozásának képessége
4. komplexitás: összetettség, sokrétűség

Kreativitástesztek:

2015 májusában a 4. évfolyamos tanulóink kreativitását a Torrance-féle teszt segítségével vizsgáltuk. (Torrance amerikai pszichológus, a kreativitás kutatásának kimagasló egyénisége.) A részfeladatok közül a körökkel kapcsolatos vizsgálatot végeztük el, melynek ideje 20 perc volt.

A tesztet végeztető tanítók a következő instrukciót adták:

„Ezekon a lapokon köröket látsz. Az a feladatod, hogy egészítsd ki ezeket a köröket valamilyen rajzokká úgy, hogy a körök legyenek a rajz fő részei! Rajzolhatsz kiegészítő vonalakat a körön kívülre, vagy belülre, bárhová. Nézd csak, így... A táblára a körből kiindulva felrajzolunk egy malacfejet. Ebben a feladatban nincs jó, vagy rossz megoldás, hanem nyugodtan engedj szabadon a képzeletedet, és próbálj meg minél többféle érdekes dolgot kitalálni, olyanokat, amik senki másnak nem jutnak eszébe! A rajzoknak adj nevet vagy címet és ezeket írd mindig a kör alá! 20 percig dolgozhatsz.”

Az értékelés a következő szempontok szerint végeztük:

- fluencia: a rajzok száma
- flexibilitás: hány tárgykörbe lehet besorolni a rajzokat
- originalitás: azon rajzok száma, melyek az adott csoportban csak nála találhatók
- komplexitás: azon rajzok száma, melyekhez több kört is felhasznált

Az eredményeket az alábbi táblázatokban összesítettük.

Forrás:

Czirjárné Vértesi Marianna: A tehetségazonosítás és tehetséggondozás szempontjai a pszichológus szemszögéből

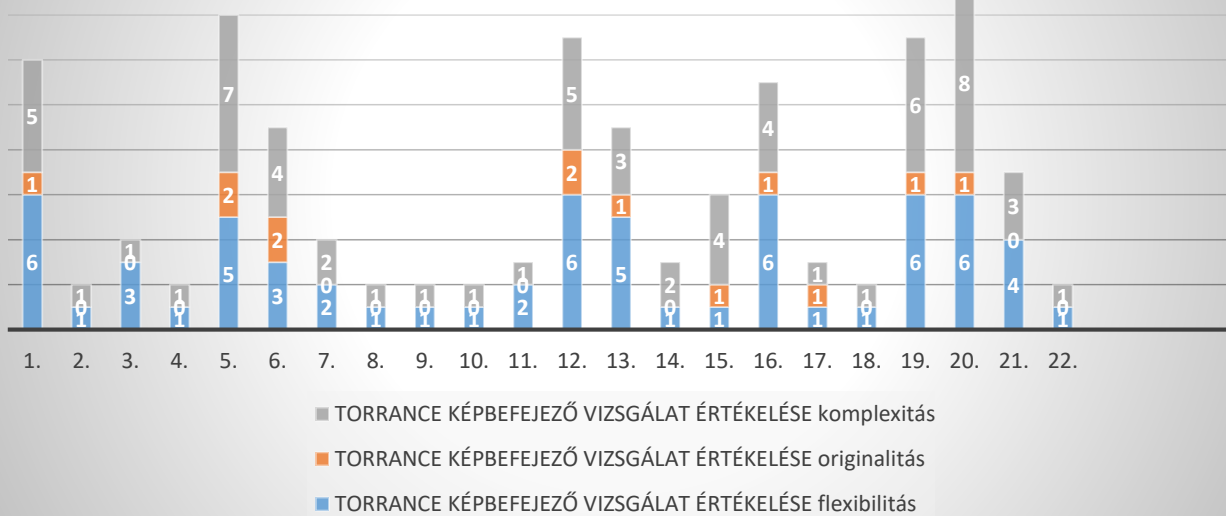
Dávid Mária, Hatvani Andrea, Héjja-Nagy Katalin / GÉNIUSZ MŰHELY : Tehetségazonosítás a pedagógiában

Németi Imre: Kreativitás / pszichológia szemináriumi dolgozat

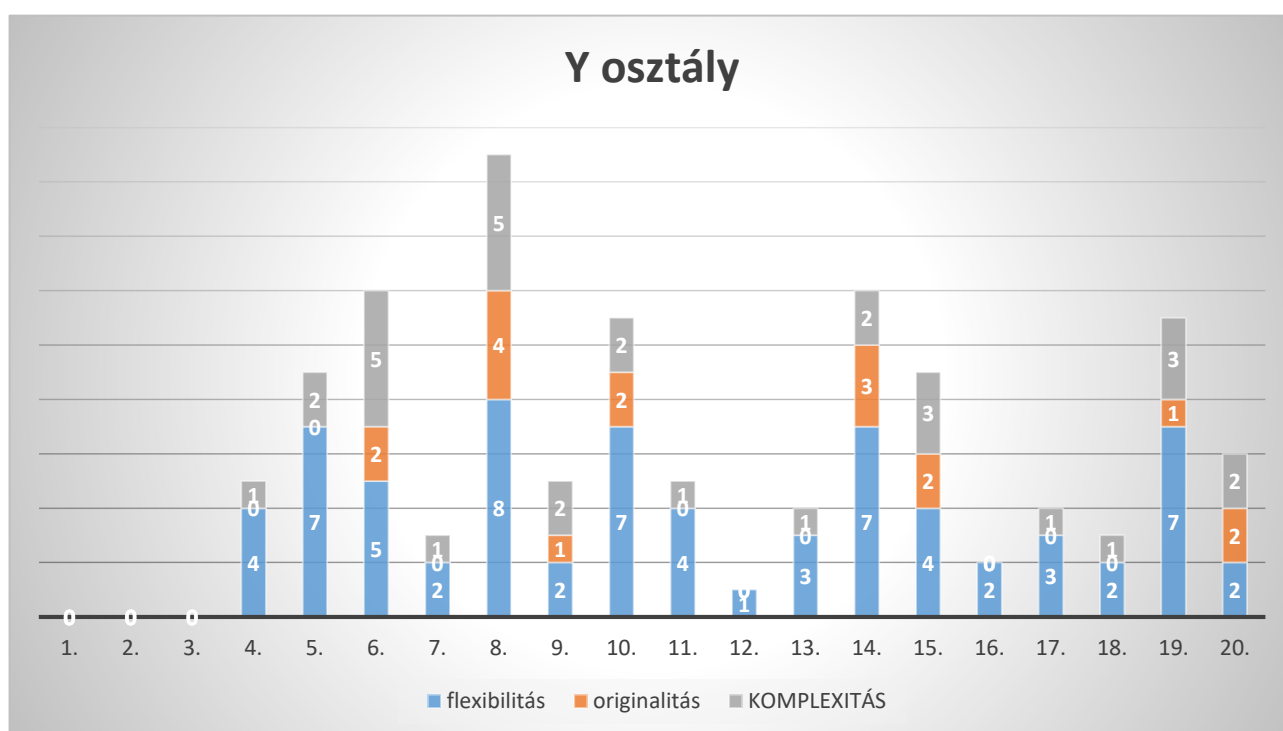
Papp Zsuzsanna
TEÉRTed tehetségműhely

TORRANCE KÉPBEFEJEZŐ VIZSGÁLAT ÉRTÉKELÉSE					
x osztály	fluencia	flexibilitás	originalitás	komplexitás	ÖSSZESEN
1.	21	6	1	5	12
2.	24	1	0	1	2
3.	11	3	0	1	4
4.	4	1	0	1	2
5.	7	5	2	7	14
6.	22	3	2	4	9
7.	24	2	0	2	4
8.	17	1	0	1	2
9.	22	1	0	1	2
10.	28	1	0	1	2
11.	19	2	0	1	3
12.	28	6	2	5	13
13.	14	5	1	3	9
14.	12	1	0	2	3
15.	30	1	1	4	6
16.	28	6	1	4	11
17.	18	1	1	1	3
18.	16	1	0	1	2
19.	24	6	1	6	13
20.	28	6	1	8	15
21.	20	4	0	3	7
22.	1	1	0	1	2

X osztály

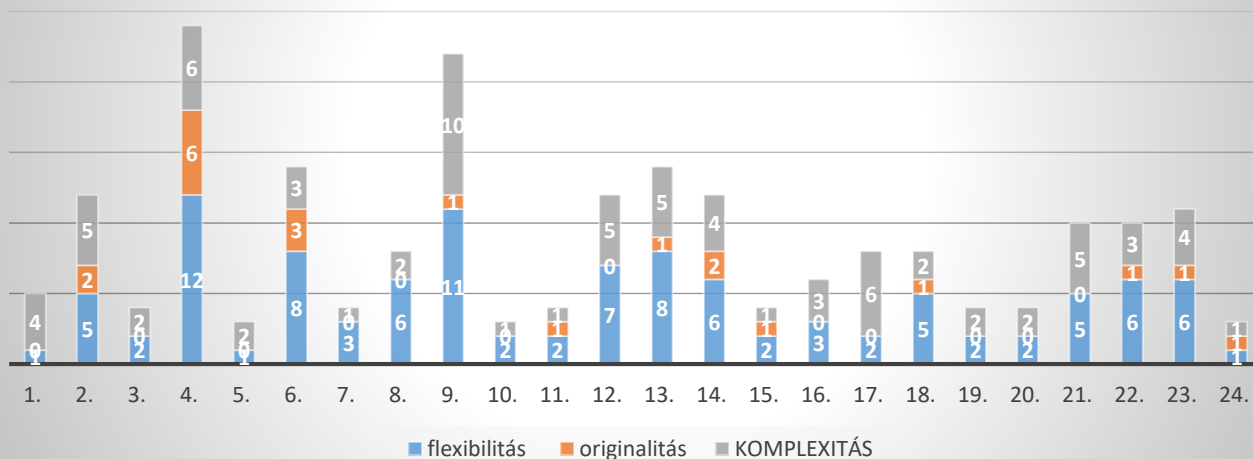

TORRANCE KÉPBEFEJEZŐ VIZSGÁLAT ÉRTÉKELÉSE					
y osztály	fluencia	flexibilitás	originalitás	KOMPLEXITÁS	ÖSSZESEN
1.	5	0	0	0	0
2.	6	0	0	0	0
3.	24	0	0	0	0
4.	7	4	0	1	5
5.	10	7	0	2	9
6.	19	5	2	5	12
7.	4	2	0	1	3
8.	34	8	4	5	17
9.	20	2	1	2	5
10.	22	7	2	2	11
11.	7	4	0	1	5
12.	7	1	0	0	1
13.	5	3	0	1	4
14.	29	7	3	2	12
15.	21	4	2	3	9
16.	4	2	0	0	2
17.	5	3	0	1	4
18.	4	2	0	1	3
19.	15	7	1	3	11
20.	27	2	2	2	6

TORRANCE KÉPBEFEJEZŐ VIZSGÁLAT ÉRTÉKELÉSE					
v osztály	fluencia	flexibilitás	originalitás	KOMPLEXITÁS	ÖSSZESEN
1.	24	1	0	4	5
2.	33	5	2	5	12
3.	32	2	0	2	4
4.	29	12	6	6	24
5.	18	1	0	2	3
6.	13	8	3	3	14
7.	22	3	0	1	4
8.	9	6	0	2	8
9.	5	11	1	10	22
10.	7	2	0	1	3
11.	35	2	1	1	4
12.	20	7	0	5	12
13.	17	8	1	5	14
14.	12	6	2	4	12
15.	14	2	1	1	4
16.	23	3	0	3	6
17.	32	2	0	6	8
18.	11	5	1	2	8
19.	9	2	0	2	4
20.	35	2	0	2	4
21.	9	5	0	5	10
22.	14	6	1	3	10
23.	13	6	1	4	11
24.	19	1	1	1	3

V osztály

TORRANCE KÉPBEFEJEZŐ VIZSGÁLAT ÉRTÉKELÉSE					
z osztály	fluencia	flexibilitás	originalitás	KOMPLEXITÁS	ÖSSZESEN
1.	30	4	1	4	9
2.	10	6	0	1	7
3.	35	9	1	5	15
4.	35	8	2	5	15
5.	32	10	2	3	15
6.	13	9	1	3	13
7.	35	13	3	4	20
8.	25	11	0	3	14
9.	13	5	0	2	7
10.	34	10	3	7	20
11.	16	2	0	1	3
12.	12	4	1	0	5
13.	7	4	0	0	4
14.	26	9	2	3	14
15.	5	2	0	0	2
16.	14	5	0	1	6
17.	14	8	0	0	8
18.	20	3	0	1	4
19.	30	9	0	3	12

